

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sundays
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 244 — ŠTEV. 244.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 17, 1919. — PETEK, 17. OKTOBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

DELAVSKI TAJNIK IN STAVKA PREMOGARJEV

DELAVSKI TAJNIK HOČE POSREDOVATI, DA PREPREČI STAVKO PREMOGARJEV. — KAKORHITRO SO DOBILI PREMOGARJI V PREMGOVNIH MEHKEGA PREMOMA POVELJE ZA STAVKO, JE SKLENIL DELAVSKI TAJNIK STORITI VSE, KAR BO V NJEGOVI MOČI, DA PREPREČI DEJANSKI IZBRUH ŠTAJKA.

Washington, D. C., 16. oktobra. — Delavski tajnik Wilson je včeraj zvečer izjavil, da je prevzel pravosodje soglasno s postavo, kot posredovalec v sporu med premogarji in delavci v premogovnikih mehkega premoga, kateri spor je imel za posledico, da je U. M. W. sklical stavko teh premogarjev na dan 1. novembra. Tajnik Wilson je izjavil, da je tako poslušajoči predsednik U. M. W. John J. Lewis kot Tomaž F. Brewster, predsednik zveze premogarskih operatorjev, sprejel njegovo povabilo, da se posvetuje ž njim. Ta konferenca se bo vršila v petek.

Akeija delavskega tajnika, koje namen je, doseči uravnavo v sporu med premogarji in delodajalci, bo vzporedna soglasno s členom VIII. postav, po kateri je bil ustvarjen delavski department. Ta člen določa, da naj ima delavski tajnik polnomoč, da posluša kot posredovalec ter imenuje pravne komisarije, kadarkoli b. po njegovi razsodbi interesi in industrijalnega miru zahtevali tako akeijo.

Intervencija delavskega tajnika v nlogi posredovalca med spornima strankama, ne da bi delavski tajnik čakal prošnje ene prizadetih strank, kar je odsedaj prakticiral delavski department, je bila posledica skrajne resnosti položaja. V tem zmislu so se izjavili danes člani delavskega departmenta.

Visoki vladni uradniki so prepričani, da bo vlada takoj vzporedila akeijo, v slučaju, da se bo štrajk res pričel. Izgotovila je že vse načrte, da odpmore težavnemu položaju, ki bo nastal.

Vlada bo storila vse, kar je v človeški moči, da prepreči štrajk. Če pa na slednja v resnici vzporedjena, kot določeno, bo vlada uporabila vsa sredstva ter skušala doseči uravnavo na kaki primerni podlagi. Če se bodo izjavili tudi tozadevni napori, bo prevzela premogovnike na podlagi posebne proklamacije predsednika. Predsednik ima zato pravico na temelju vojnčasne zakonodaje, ki je še vedno v veljavi.

Če bo vlada storila tak korak na temelju predsednikovega povelja, bi postavila krug vsake naprave zadostno število vojakov, ki bi morali paziti na to, da se vzdrži mir in da deluje vsaka naprava z vso paro, dokler bo ne bila stavka končana.

Ta načrt ne ugaja le administracijskim uradnikom v splošnem, temveč tudi odličnim možem obeh strank v kongresu. Spoznavajo namreč, da je treba energične akeije, da se bo preprečila velika nesreča.

Indianapolis, Ind., 16. oktobra. — Včeraj popoldne je bil izdan oficijelni poziv na splošno stavko v premogovnikih mehkega premoga, ki naj bi se pričela dne 1. novembra. Poziv sta izdala John J. Lewis, poslušajoči predsednik United Mine Workers ter William Green, tajnik in blagajnik te organizacije.

Kopije poziva so bile poslane 4000 krajevnim: unijam, ki so prizadete vsled stavke. Lewis je takoj po izdajanju poziva odpotoval v Washington, da se sestane z delavskim tajnikom Wilsonom in Tomažem Brewsterjem, načelnikom družbe delodajalcev, a njegovo potovanje ne bo zasledlo priprave za stavko.

Poziv na stavko izjavlja, da je pripisovati vso krivdo delodajalcem. V tem pozivu se glasi:

— Delodajalci niso stali nobenih predlogov, ki bi imeli na men sestaviti nov dogovor. Edini predlog, ki so ga stali, je bil, naj staja washingtonski dogovor glede plač do 31. marca 1920.

Ta predlog so vaši zastopniki zavrgli, kajti pomenil je nadljudjevanje neznoznega položaja, ne da bi nudil kake odmoči našemu članstvu vsprko materialnih težko, ki jih more trpeti sedaj.

Prvo posledico poziva je bilo opaziti danes, ko so dobili delodajalci brzojavke, v katerih so jih konsumenti pozivali na takojšnjo odpošiljanje premoga. Nekateri delodajalci so takoj pričeli preiskovati koliko premoga imajo na razpolago. Pravijo, da niso železnice v tem delu dežele preskrbele zase dosti premoga in da ga jim vsled tega že sedaj primanjkuje.

BOLJŠEVIKI SO BAJE IZGUBILI PETROGRAD

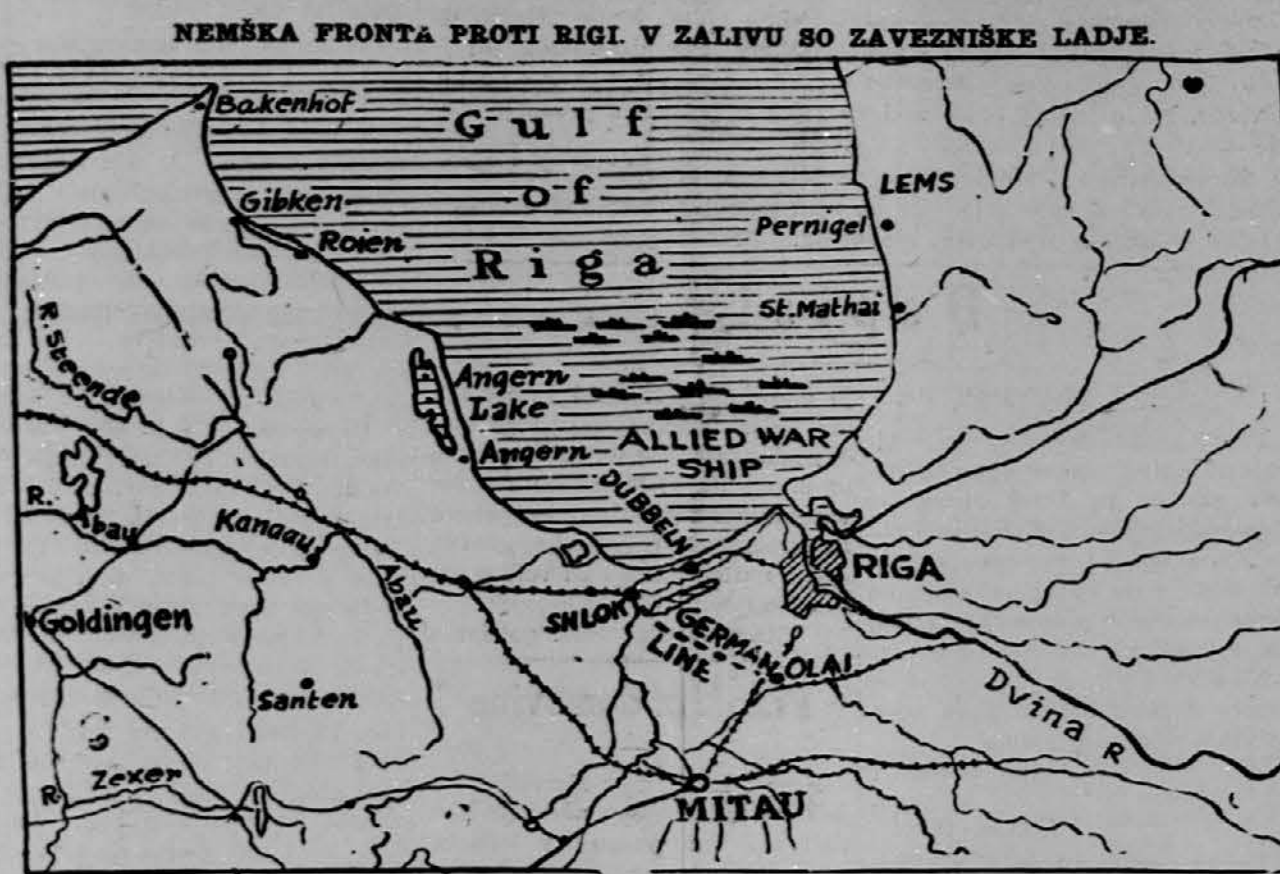
Neko poročilo pravi, da je zavzel general Judentsov glavno mesto Rusije. — Kolčakovs zmag.

London, Anglija, 16. oktobra. — Daily Express je dobil pozno zvečer poročilo, da so čete generala Judentsova zavzele glavno mesto Rusije, Petrograd. Poročilo se ni oficijelno potrjeno.

Velika mornariška trdnjava, Kronštadt, ki je ščitila glavno mesto, je tudi padla.

London, Anglija, 16. oktobra. — (Poročilo Asa. Press.) — General Judentsov, poveljnik ruske severozapadne armade, je zavzel Gafino, ki se nahaja 25 milj južno od Petrograda. Sedaj armada zmagovito prodira proti Krasnem Selu in Carskem Selu, ki sta oddaljeni osemnajst oztroma petnajst milj od prejšnjega ruskega glavnega mesta.

Is Revela in Helsingfors po

VELEKLAVCI HOČEJO IMETI VSE ZASE

Veleklavničarji kontrolirajo vsa živila. — Razširili so svojo vlado na grocerije in ne-mesne produkte

Washington, D. C., 16. okt. — V svojem poročilu na predsednika Grayson v Beli hiši naslednji uletin: — Predsednik se je podnevi jako dobro počutil. — Predsednikovo zdravstveno stanje je bilo danes zadovoljivo. Njegova bolezen se sicer ni v splošnem izpremenila, toda zdravniki so dognali, da je otekline vratne žleze, ki mu je povzročala včeraj velike bolečine, skoraj popolnoma izplahnila.

Jutranji buletin se je glasil: — Bolečine, ki so predsednika dva dni nadlegovale so čisto ponehale. Ponoči je dobro spal. Njegova žila, temperatura in delovanje jeter je normalno. — Grayson, Ruffin, Stitt. Njegova soproga je neprestano pri njem in mu čita najnovejša novice.

V poročilu komisije se glasi nadalje:

— Da so posamezna polja razdeljena, je razvidno iz ugotovila Swift in Co., da se ne peča s prodajo kave, riža in žitnih proizvodov in da tudi nima namena storiti to v bodočnosti ter iz ugotovila Wilson & Co., da se je pečala s prodajo manjšin množin riža in fižola, da pa se sedaj s tem ne peča več in da se tudi v bodočnosti ne bo pečala. Armour izjavlja, da ima njegova družba največjo trgovino s sirom v deželi in ter priznava, da ima Swift & Co. slično trgovino s surovim maslom in kokošmi.

— Z ozirom na sir je opaziti razdelitev tvornic, z ozirom na surovo maslo in kokoši pa razdelitev ozemelj.

Grocerijske specialitete Armour-ja obstajajo v rižu (zato se je v zadnjem času tako podražil), žitnih proizvodih, siru ter gotovih vrstah živil v kanah. Ostali veleklavničarji pa so si izbrali druge predmete in s tem je prevzelo pet veleklavničarjev najbolj dobičkonosna polja.

Veleklavničarji so v zadnjih letih zelo napredovali pri razpečavanju živilskih specialitet. Zavežljivo je povdariti, da so se z razpečavanjem teh specialitet dosežali pečali groceriji na debelo in da se je v to naraščajoče razpečevanje od strani veleklavničarjev zgodilo na stroške grocerijev.

ZDRAVSTVENO STANJE PRED. WILSONA

Zdravstveno stanje predsednika je zadovoljivo. — Ponoči je dobro spal. — Temperatura normalna.

Washington, D. C., 16. oktobra. — Ob polenajstin je izdal dr. Grayson v Beli hiši naslednji uletin:

— Predsednik se je podnevi jako dobro počutil. — Predsednikovo zdravstveno stanje je bilo danes zadovoljivo. Njegova bolezen se sicer ni v splošnem izpremenila, toda zdravniki so dognali, da je otekline vratne žleze, ki mu je povzročala včeraj velike bolečine, skoraj popolnoma izplahnila.

Jutranji buletin se je glasil: — Bolečine, ki so predsednika dva dni nadlegovale so čisto ponehale. Ponoči je dobro spal. Njegova žila, temperatura in delovanje jeter je normalno.

Grayson, Ruffin, Stitt. Njegova soproga je neprestano pri njem in mu čita najnovejša novice.

D'ANNUNZIO MOLEDUJE PRI CLEMENCEAU-JU

Sedaj se je tudi pesnik vklonil ter se je začel zavzemati za pristo reško pristanišče.

Pariz, Francija, 16. oktobra. — Kapitan Gabriele D'Annunzio, kojega čete drže sedaj Reko, je poslal min. predsedniku Clemenceau-ju sporočilo, naj prevzame slednji inicijativno ter dobi od zavzeziških vlad izjavo, s katero se bo napravilo Reko za prsto pristanišče.

D'Annunzio pravi, da je sestavlil manifest, v katerem je povabil Srbe in Italijane, naj priznajo medsebojne narodne pravice.

Manifest, ki bo odposlan s pomočjo aeroplanov, bo pozval oba naroda, "naj ohranita vezi bratstva, ki so bile zapečatene s krvjo."

(To je fajn! Najprvo je ukradla Italija Slovence in Hrvatov njih zemljo, sedaj pa hoče, da bi vezale oba naroda vezi bratstva. Tako "bratstvo" je allright, a samo za Italijane. S takim "bratstvom" bomo kmalu izgubili še to, kar nam je ostalo.)

FRANCOSKI VOJAKI V BRAZILJO.

Havre, Francija, 16. oktobra. — Šestdeset mornarjev je odpotovalo od tukaj v Rio de Janeiro, da prevzamejo nemški parnik "Camamu", katerega je Brazilija ostopila Franciji.

ZAKAJ JE AMERIKA BREZ SLADKORJA?

Ameriški narod je zavžil letos 500 tisoč ton več sladkorja kot ga je zavžil preteklo leto.

Hitro se bliža čas, ko bo moral vsakdo vzeti en kosček sladkorja mesto dveh v svoji kavi, je ti manj kandi-ja ter v splošnem zavžiti manj sladkih stvari kot je bil vajen dosedaj. Zakaj? Ker je nastalo pomanjkanje sladkorja. Pišnim gospodinjam tega sicer ni treba praviti, a hočemo povdariti, da bo postalo pomanjkanje vsaki dan večje.

Številni restavrantni so že obnovili svoje stare vojne metode ter servirajo sladkor v "zavžitkih" in ta navada bo postala gotovo splošna. Pomanjkanje sladkorja je v iztočnih državah veliko bolj akutno kot pa na zapadu in v srednjem zapadu in vsled tega mora vsak posameznik kar najbolj varčevati s sladkorjem.

Vzroke pomanjkanja sladkorja navaja zadnji buletin Sugar Refining Company. Ti vzroki so naslednji:

— Prohibicija, splošna prosperiteta dežele, mornariška stavka, ki je trajala več tednov tekem sezije, ko se je preserviralo sadje in stremljenje prodajalcev, da si nabavijo veliko zalogo za letošnjo ceno. To so štirje glavni vzroki sedanjega pomanjkanja. Večkrat se čuje, da je izvoz v inozemstvo vzrok tujakšnjega pomanjkanja. To pa ni res. Tekom tekočega leta so eksportirali v inozemstvo toliko sladkorja kot ga porabijo Združene države v dveh tednih.

Čistilnice so dostavile svojemu poročilu naslednjo razveseljujo opazko:

— Brez dvoma bo opaziti precejšnje pomanjkanje med sedaj in Novim letom, a kubanski pridelek bo znašal 4,500,000 ton, kar pomeni 500,000 ton več kot je Kubanska splošna produkcija. V približno desetih tednih se bo pričelo stiskanje. Ta pridelek obenem s prideiki iz drugih virov, bo predstavljal za Združene države zalogo, ki bo večja kot ona tekočega leta.

Včeraj zvečer se je glasil, da bo prišel sladkor iz pese kmalu na trg in da bo ta sladkor začasno odpomogel sedanjemu pomanjkanju. Če se pomisli, da so porabili Združene države v tem letu 500,000 ton sladkorja več kot v enaki dobi preteklega leta, je lahko spoznati, zakaj nima grocer sladkorja in zakaj ne more zadostiti zahtevam svojih odjemalcev.

Bolj primerna razdelitev zaloge sladkorja v deželi bi bila mogoča, da bi imel tozadevni svet moč, da regulira razdeljevanje

PARIŠKA KONFERENCA BO 1. DEC. ODOGODENA

Mirovno pogodbo z Ogrsko so že sestavili v Parizu, predložiti je pa še nočejo.

Pariz, Francija, 16. oktobra. — Ameriški delegati na mirovni konferenci so prepričani, da bo mirovna konferenca dne 1. decembra odgodena za nedoločen čas.

Zadnja akeija ameriškega senata bo objavljena dne 15. novembra. Do 1. decembra bo potentakem dosti časa, da bo mogoče opraviti zadnje delo.

Bolgarski delegati bodo dospeli tekom par dni v Pariz.

Najvišji zavezniški svet je že izdelal mirovno pogodbo za Ogrsko. Ker se pa s sedanjo vlado noče in ne more pogajati, bo čakal, da se razmere na Ogrskem urede.

sladkorja. V nekaterih krajih pravijo tudi, da bi dokumenti tekom tega leta lahko prilabili od dvanajst do petnajst milijonov dolarjev, če bi dobil Izenačevalni svet dovoljenje, da nakupi kubanski pridelek.

— Številke, ki so ravnokar objavljene, — se glasi v poročilu Sladkornega Izenačevalnega sveta, — kažejo, da je dobila domača trgovina tekom prvih devetih mesecev tega leta približno 500,000 ton več sladkorja kot v enakem času preteklega leta. Amerikan ci so zelo povečali porabo sladkorja. To je razvidno iz povečane prodaje kandi-ja, sladkih pižak, sladoleda in prodajo teh predmetov bo treba tekom naslednjih treh mesecev v nekaterih krajih precej omejiti.

Povdarjajoč, da bo pridelek sladkorja iz pese približno zadostil zahtevam zapada in srednjega, zapada, pravi buletin nadalje:

— Iztočno zemlje bo za ostali del leta odvisno od preostalih zalog kubanskega sladkorja in vsled tega bo treba skrajno varčevati.

Predlog newyorškega tržnega komisarja Day-a, da bi prodajal sladkor po deset centov funt v svojih premičnih prodajalajah, je izzval številne proteste. Seeman Brothers, ki prodajajo znani White Rose Ceylon Tea, so pisali New York Wholesale Grocers Association pismo, v katerem se glasi:

— Prodajanje sladkorja v premičnih prodajalnah ne bo dodala niti enega funta k zalogi in tudi ne bo zmanjšalo porabe sladkorja. Dajte malemu grocerju več kot njegov običajni delež sladkorja tekom teh težkih časov pomanjkanja sladkorja in pripravljeno bo prodajati sladkor ne le po deset centov funt, temveč po devet ali osem, brez ožiranja na to, koliko stane sladkor njega.

Letošnji pridelek sladkorja iz pese se ceni na 750,000 ton. Površina zemlje, ki je bila tekom leta 1919 zasejana s sladkorno peso, je bila največja v zgodovini, a ti soči bušljev so segnili radi nezadostne pomoči, ki je bila farmerjem na razpolago.

Letošnji pridelek sladkorja iz pese se ceni na 750,000 ton. Površina zemlje, ki je bila tekom leta 1919 zasejana s sladkorno peso, je bila največja v zgodovini, a ti soči bušljev so segnili radi nezadostne pomoči, ki je bila farmerjem na razpolago.

Letošnji pridelek sladkorja iz pese se ceni na 750,000 ton. Površina zemlje, ki je bila tekom leta 1919 zasejana s sladkorno peso, je bila največja v zgodovini, a ti soči bušljev so segnili radi nezadostne pomoči, ki je bila farmerjem na razpolago.

Letošnji pridelek sladkorja iz pese se ceni na 750,000 ton. Površina zemlje, ki je bila tekom leta 1919 zasejana s sladkorno peso, je bila največja v zgodovini, a ti soči bušljev so segnili radi nezadostne pomoči, ki je bila farmerjem na razpolago.

Letošnji pridelek sladkorja iz pese se ceni na 750,000 ton. Površina zemlje, ki je bila tekom leta 1919 zasejana s sladkorno peso, je bila največja v zgodovini, a ti soči bušljev so segnili radi nezadostne pomoči, ki je bila farmerjem na razpolago.

Letošnji pridelek sladkorja iz pese se ceni na 750,000 ton. Površina zemlje, ki je bila tekom leta 1919 zasejana s sladkorno peso, je bila največja v zgodovini, a ti soči bušljev so segnili radi nezadostne pomoči, ki je bila farmerjem na razpolago.

STAVKARSKI POLOŽAJ V ZDR. DRŽAVAH

Jeklarski magnati v Gary izjavljajo, da obratujejo njih naprave s petdesetimi odstotki.

Chicago, Ill., 14. oktobra. — United States Steel Corporation naprava v Gary je danes oficijelno izjavila, da obratuje s 50 odstotki produkcije, in poročila celega čikaškega okraja kažejo, da je splošni industrijalni položaj boljši kot je bil kdaj izza pričetka stavke, ki traja sedaj že četrty teden.

Kompanijski uradniki so izjavili, da se je vrnilo 90 odstotkov u-slžbenecv v naprave. Tudi iz Waukegana poročajo, da se veliko ljudi vrača na delo. John de Young, načelnik čikaškega odbora jeklarskih delavcev je zanikal vesti, da se vrača veliko število delavcev na delo.

Iz celega okraja niso poročali v zadnjih 24 urah o nikakih iz-gredih ali nemirih. Pittsburgh, Pa., 14. oktobra. — Položaj v jeklarski stavki v pittsburskem okraju je danes neizpremenjen in to je razvidno iz poročil obeh prizadetih strank, ki se tičejo bolj položaja v drugih okrajih kot pa onega v lastnem okraju.

Soglasno z zadnjim ugovilom Carnegie Steel Co. se vrača ta naprava hitro v normalno stanje, kajti 75 odstotkov peči gori ne-prestano in vsak dan se vrne približno petsto nadaljnjih delavcev. Iz stavkarskega glavnega stana pa prihaja poročilo, da se je v zadnjem času le malo ljudi vrnilo na delo v tem okraju.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Glede razmer v drugih jeklarskih središčih pravijo unijski voditelji, da so povsem zadovoljni s poročili, ki so jih dobili iz Ohio, New Yorka, Pennsylvanije in West Virginije.

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjako, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake moremo zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošiljamo v staro domovino, naprimer:

100 kron	\$ 2.50	500 kron	\$ 11.15
200 kron	\$ 5.00	1,000 kron	\$ 22.30
300 kron	\$ 7.00	5,000 kron	\$111.50
400 kron	\$ 9.35	10,000 kron	\$223.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER,

New York, N. Y.

Novice iz Jugoslavije

Brez sanjarij.

"Napretek" piše: Pod tem naslovom je priobčilo "Straža" članek, v katerem se trdi, da je nesmiselno, pričakovati od sklepov narisne konference odločitve naših po Lahih zaslednih primorskih pokrajin. Mi, ki smo poznali pazare konferenc, smo tudi že davno dokumentirali proti gotovim krogom, ki se pri nas zavajali ljudstvo z brezplodnimi nadami in iluzijami ter odvračali od nas krute isčino. V tolikem se pač s pisarjem strinjamo, odgovoriti pa moramo na oni del članka, v katerem govori o revoluciji v Italiji, od katere nismo baje tudi ničesar pričakovati in kje se slika italijanski proletarijat kot sovniščno nestrupnega. Zdi se nam, da se to ne vjema. Takoj po okupaciji omenjenih ozemljih so italijanski oficirji sovjalisti na velikem skodu v Milanu javno protestirali proti temu, da je italijanska vojska nezakonito zasedla gornjo dolino Soče in ozeimlje od nje proti vzhodu, ker v istem prebiva narod, ki nikdar ni izrazil želje, da bi se ga pridružil italijanski državi, in so ob enem zahtevali, da naj ta narod odloči o svoji usodi potom glasovanja. To konstatiramo, ker nečemo, da bi kdo nameraval ali nevede škodoval ugledu mednarodne socijalistične misli o narodni nesni strpnosti. In povedati hočemo obenem, da smo globoko prepričani, da bo tudi glase naših krajev v zasedenem Primorju končno triumfirala pravica. Narodi so nepremagljivi in neumrjoči.

Polnoletnost.

Po srbskem in črnogorskem zakonu je polnoleten, kdor je dovelj 21. leto svoje starosti. Po avstrijskem zakonu, ki je veljal na Slovenskem, pa tudi na Hrvaškem, pa je dosegel človek polnoletnost šele z dovršenim 24. letom, ravno tako tudi v Bosni in Hercegovini. Ta razlika se je morala izenačiti, tembolj ker smo mi v svojem določilu bili precej osamljeni. Naši sosedje Nemci in Lah, kakor tudi Francozi, dosežejo polnoletnost z 21. letom, Švečarijo celo že z dovršenim 20. letom. Ravno tako je v Rusiji. Tudi Nemška Avstrija je sledila temu vzgledu ter določila, da postane polnoleten, kdor izpolni 21. leto.

Z zakonom z dne 31. julija 1919, ki je bil objavljen dne 2. septembra v "Službenih Novinah", je za vsa kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev uzakonjeno, da postane vsak naš državljani polnoleten s pričetkom dneva, katerega dopolni 21. leto svoje starosti. Za naš zakon ne velja. Vsi, ki so bili tedaj dne 2. septembra stari več kakor 21 let, pa manj kakor 24 let, so postali polnoletni z dnem 2. septembra 1919. Ta zakon je sicer mal, toda zelo važen korak na poti izenačenja zakonov v Jugoslaviji.

Različnost določil v dobi, s katero postane človek polnoleten, je bila tučnata naravnost nevarna. Sihanjenci ali Črnogorci, ki je dopolnil 21. leto, je lahko razpolagal s svojo imovino, je kupoval in prodal tudi nepremičnine. Slovenci, Hrvat, Dalmatince ali Bošnjake, ki je bil, recimo, že 23 let star, pa je potreboval za to dovoljenja varuhovega, v važnih stvarih tudi varstvenega sodišča. Ker končno ni naveda, da bi ljudje pri kupejih nosili s seboj domovnico, iz katere bi bilo razvidno, iz katere bi bilo razvidno, kam je kdo pristojen in ali je zanj odločilno 21. ali 24. leto, so bile v obmejnih krajih zmešnjave na dnevem redu. Prebrisane glave so razrabliale to razliko v svoj prid; marsikaka sleparija in goljufija je bila mogoča le radi te razlike. Potreba pa je bila ta izpremenba tudi zavoljo tega, ker se namerava tudi pri nas, kakor drugod, dati volilna pravica vsakemu državljanu, ki je izpolnil 21. leto svoje starosti. V Nemški Avstriji je imel za volilne v konstituantno volilno pravico celo vsak državljan, ki je pred 1. januarjem 1919 prekočal 20. leto svoje starosti. — Razlika med starostjo, ki daje človeku javnopravno in ono, ki mu daje zasebnopravno poslovno sposobnost, se ne da opravičevati. Neki hudomušnež je odločilne dobe starosti po avstrijskem zakonu, ki je veljal doslej tudi pri nas, tako le razlagal: V Avstriji more človek s 14. leti prisegati in zapri-

biti, z 18. leti sme delati oporaka, z 20. leti ga smejo obestiti, da si pa more pravnovoljavno izposoditi 10 kron, mu je treba 24 let. Takšno rogenje sedaj tudi pri nas ne bi več veljalo.

Orient Express.

Zastopniki sledečih devet držav Francije, Belgije, Grčije, Anglije, Nizozemske, Švice, Italije, Rumunije in Jugoslavije so podpisali 22. avgusta 1919 v Parizu pogodbo, ki ugotavlja definitivno ureditev prometa Simplon-Orient Express (S. O. E.). Glavna vsebina te pogodbe obstoja v tem, da se imenovane države obvezajo, da ne bodo vzdrževale na lastno roko nikakega železniškega prometa z luksurioznimi ali splošnimi vozovi na tej progi in da bi se delala tako konkurenca S. O. Expressu. Naveden izmed teh vlakov ne bo smel prečkati erte Dunaj, Belgija in Anglija sta hotela obnoviti progo Ostende — Dunaj — Budimpešta, kakor je obstajala pred vojno. Francoski odposlanci pa so vztrajali na tem, da se dosedanja proga ohrani in podpira ter so s svojo zahtevo prodli Francosko javno mnenje je že dalj časa zahtevalo, da se ustanovi ta proga, ki se vsled svoje zemljepisne lege imenuje proga 42. stopinje zemljepisne širine. Profesorja Henri Lorin in Begeen jo toplo branita.

Proga, ki bo vezala odslej Evropo z Orientom (Vzhodom) in ki bo nadomestovala Orient Express prejšnjih časov, ne bo šla več preko Nemčije, temveč skozi Jugoslavijo: Ljubljana, Zagreb in Beograd se bodo nahajali na cesti, ki pelje potnike iz Pariza ali Londona v Carigrad, Solun in Atene.

Graf Begeen, urednik "Journal des Débats", ki je bil že večkrat naš gost in na zelo tople način branil naše pravice v svojih člankih, se je peljal skozi Ljubljano. Podal se je v Maribor, da bi na licu mesta proučil razmere na naših novih mejah. Prekmurško prebivalstvo, ki se dobro zaveda uslug ki mu jih je storil Graf Begeen v časopisu in na mirovni konferenci, ga je v zahvalo povabilo, da obišče njihov kraj. Naš odlični prijatelj se poda vsled tega v Murško Soboto, odkoder se vrne v par dneh.

Lanene tropine.

Dolgotrajna vojna je povzročila, da so povsod zmanjkala močna krnila in še dandanes jih primanjkuje v veliki meri. Posledica tega je, pomanjkanje mleka, ki se ga dandanes ne more pridobiti niti toliko, da bi se z njim zalagala mesta v Jugoslaviji. Druga posledica leži v slabem stanju mlade živine, ki se je ne more vzrejevati tako umno, kakor bi bilo potrebno za izboljšanje živinoreje. Posebno velika potreba se občuti na eljnatih tropinah, in glede teh posebno lanenih, ki so za vzrejevanje telet in za krave molznice posebno velike važnosti. Dobre lanene tropine imajo povprečno 21-krat toliko beljakovin in toliko več v sebi, kolikor jih imata ovce in koruza, dvakrat toliko kalorij pšenični in rženi otrobi, trikrat toliko kakor dobro seno. Rabijo se najbolj na ta način, da se naj prej vložijo rezanica, nanjo se potrosijo lanene tropine in morebiti nekaj otrobov ter se vse dobro pomeša. Z ovci na starost in velikost telet se poklada na glavo po 1/4 do 1/2 kg. enoletni 1/2 do 1 kg. lanenih tropin na dan. Kravam se daje po 1 kg do 1 1/2 kg. Posledno hvaljevalo za to krmo so molzne krave, če jih dobivajo k pijati 14 dni pred otelevitvijo in 14 dni po nji. Ta zelo okusna in lahko prebavna pijača tako okrepi živali, da navadno lahko prestanejo otelevitev, pa tudi pozneje ne oboli tako lahko. Krave molznice pa se sploh izkažejo hvaljevale za vsak dodatek lanenih tropin s povečano množino mleka, ki se ga od njih namože. Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani se je posrečilo dobiti nekaj vagonov lanenih tropin, ki jih oddaja v prvi vrsti svojim članom po 170 K za 100 kg.

Politična novica — izgubljeni ključ.

"Slovenec" piše: Dne 10. avgusta je peljal deželni predsednik dr. Brejce svoje bolno ženo v Kraljevo. Malo pred odhodom, ki je hotel vzeti denar na pot, se je po-

Čiščenje hiše

Prihranite si delo in čas v domu z opustitvijo starokopitnih metod čiščenja. Svoj čas potrebuje te za boljše stvari.

Težko delo pomatanja in čiščenja ni več potrebno. S pripravitimi atom vijaka zamorete preproge, tapete, blazine in vse, na čemur se nabira prah, izčistiti bolj temeljito z električnim vacuum čistilecem.

The New York Edison Company

At Your Service
Irving Place and 15th Street—Stuyvesant 5600
District Office
where Electrical Appliances of all kinds are on display
424 Broadway near Canal St. 251 East 86th St. bet Lexington & 3rd Ave.
10 Irving Place corner 12th St. 15 East 125th St. near 5th Ave.
124 West 42d St. between 8 way & 6th Ave. 362 East 149th St. near Courtlandt Ave.
555 Tremont Ave. corner Monterey Ave.

kazalo, da je njegova žena izgubila ključ od ročne blagajne. V tej blagajni je imel nekaj tisoč našega papirnatega denarja. Šest zlatnikov, ki so jih prejeli njegovi otroci ob raznih prilikah, ter več sto kron srebra: starih deset, goldinarjev, kron, petkronskih novcev in frankov. Ker se je na pot mudilo — bilo je ob petih zjutraj — in ni bilo mogoče ne blagajne odpreti, ne dobiti denarja drugod, je pač vzel malo blagajno s seboj v upanju, da jo odpre v Kraljevi. V Delnicah so hrvatski stražniki pregledovali prtljago, in ker se je dejstvo, da dr. Brejce ni imel ključa, zdelo sumljivo, je deželni predsednik Brejce zahteval, naj privedejo ključavničarja, da blagajno odpre. Rekli so, da ključavničarja v Delnicah ni, a ko ga je dr. Brejce vendarle našel, tudi ta ni mogel blagajne odpreti. Nato je deželni predsednik zahteval, naj blagajno s silo odpro. To se je zgodilo. Častnik jo je pregledal, je videl, da tu ne more biti govora o tihotapstvu, in ko se je na zahtevo dr. Brejce sestavil zapisnik, je deželni predsednik, neovirano svoj "zlatni in srebrni" odnesel v Kraljevo ter ga zopet srečno pripeljal v Ljubljano. — Ta dogodek, ki je po svoji naravi pripravn za veseloligro na podeželskem odru, je oficijelno glasilo demokratske stranke "Kriček Srba, Hrvata, Slovenca" točno čez mesec dni na periferi naših izrabih, dolže deželnega predsednika Slovenije v dvostolpnem članku, da je hotel izvažati na Reko srebro in zlato. Za "Riječjo" je prišel naš "Slov. Narod", ki misli, da mora vsaj cingljati, če v Zagrebu zvonijo. Na prvi pogled je jasno, da je "Riječ", ki dobro ve, da tu ne gre za tihotapstvo in da denar ni šel na Reko, hotela podlo osuniti dr. Brejce, ki ni demokrat in ima še to lastnost, da je predsednik Slovenije. Ta poskus in način, kako se je izvršil, nam bo ključ, če ga kdaj izgubimo, za vsa politična dejanja in pisanja demokratov.

Tabor v Trbovljah.

V nedelje 7. septembra je bil v Trbovljah orlovski tabor. Že zgodaj zjutraj se je zbralo z vseh strani zadostno število ljudstva, ki je naraslo popoldne pri javni telovadbi gotovo do dveh tisočev. Obilo gostov se je pripeljalo iz Ljubljane in Maribora ter na kolodvoru se jih pričakovali z zastavo domači Orli, dekleta s šopki in domači orlovski naraščaj, udeleženci iz Maribora, Celja, Brezje itd. pa so slovesno sprejeli že prej dospeli Orli in Orlice ter jeseniška godba z orlovsko himno. Nato se je pod vodstvom člana vaditeljskega zbora O. Z. br. Ivo Pirec uredil sprevod z orlovsko konjenico na čelu in s šestimi zastavami. V sprevodu je korakalo med 150 Orlov v krojih, nad 100 Orlic, domači orlovski naraščaj, dekleta v narodnih nošah in drugi udeleženci tabora. Med pohodom je svirala jeseniška godba in iz več hiš so metali cvetje na Orle in jih živahno pozdravljali. V Trbovljah samih je bil na prostem pred Posojilnico prirejen oltar, kjer je odslužil domači župnik tiho mašo in imel kratke nagovore. Tabor, ki je nato sledil, je otvoril orlovski predsednik v Trbovljah br. Ivan Zapun ter v veseljem pozdrvil ta dan orlovskega dela. Za tem je podal sede dr. Andreju Gosarju, ki je v jednatem govoru razvil na kratke naloge orlovstva; ljudstvo je tudi s prepričanjem odobravalo njegove misli. V pesniški besedi je pozdravil Orle br. Gale, Orlice pa sestra Minka Zupančič. Podpredsednica Orliške Zveze, Tabor je bil zaključen s himno "Le pa naša domovina". Popoldne ob treh se je vršila na prostoru pred Društvenim domom javna telovadba, izvajana od članov in članice dovršeneje kot letos kje drugje. Vodil jo je Zvezni podpredsednik br. Leopold Rihar. spremljala pa jeseniška godba, ki zasluži še prav posebne pohvale. Na vsopredru so bile članske proste vaje. Orle s šerpami, telovadba in skupine naraščaja. Vaje Orle za leto 1920, vaditeljske proste vaje itd. Orodna telovadba članov je bila burno odobravana. Med odmorom je govoril ljudstvu br. Jožef Pirec in ljudstvo je njegov govor večkrat prekinilo z velikim prizvanjem: Po končanem vsopredru se je razvila dostojna donaj zabava. Veselje je bilo gledati mladino, ki se je kratkočasila s primernimi igrami in se v precejšnji meri vzdrževala pijače, kar bi bilo želeti vedno in še bolj.

Iz ribniške doline.

Na Malega Šmarja dan se je vršil pri Novi Stitvi za žene in dekleta ribniške, sodraške in loško-potoške doline velik tabor. Priredil ga je neumorni poslanec z Skulj, ki je v lepih besedah očrtal vse orjaško delo, ki ga je žena opravljala med vojno in poudarjal, da mora naše žensko zato tudi v javnosti dobiti primerne pravice. Za predsednico tabora je bila izbrana gđ. učiteljica Ambrožič. O neodoljivi moči organizacije je govoril akademik Maležič in zagovarjal žensko, da bo naše državo pri zbiranju pri zbiranju aktivne sodelovalo. Profesor Mazovce je nato omenjal stanje ženske gibanja po drugih državah in poudarjal, da se ta val ženske organizacije nikakor ne bo ustavil na mejah naše države. Ženska aktivna in pasivna volilna pravica trika na vrata naših zbornic in tej zahtevi se ne bo moglo ustaviti. Vse ženske organizacije naj se zavadejo te važne naloge, ženski odseki v naših izobraževalnih društvih, zveza Orle in ženska zveza naj začne delovati tudi v teh lepih krajih. Žensko gibanje bo prineslo v naše javno življenje mnogo novih misli, nekatere slabotne komponente našega javnega življenja bo pa okrepilo. Pacifizem, boj proti javni in skrivni nemoralnosti, boj proti različnim surovim izrastkom v političnem življenju, skrb za vse neobojljene in zatirane, to bodo gesla plemenitega ženskega srca, medtem ko bo hladni možki razum določeval smerice

Slovenski list v Radgoni.

"Murska Straža" je glasilo obmejnih Slovencev. Ali je naši javnosti sploh znano, da izhaja zdaj v Radgoni slovenski list, dočim prej nikdar nobenega ni bilo?

V newyorškem pristanišču opravljajo vsled štrajka vojaki nakladalna dela.

SOLDIERS ON BARGE COALING U.S. TRANSPORT.

Vihar v Benečiji

Po Benečiji je besnel grozovit vihar. Blizu Pordenona se je dvignil ciklon (vrtinec) nekaj metrov visoko in je livjal z vso silo proti obcini S. Giorgio della Rivinchedda blizu Spilimberga. Ciklon je prišel s tako silo, da je nekoliko ljudi z vozovi in kočijami, ki so se nahajali na polju, dvignil kakor peresa v zrak. Romano je največ trpel. Vse hiše so ostale brez strehe, a nekatere so bile porušene. V eni hiši je izbruhnil požar, ki so ga pa pogasili vojaki in karabinjerji, ki so prihitali na pomoč. Viskemu cerkvenemu stolpu je odnesla vrh. Pustošenje je trajalo pet minut. Iz poruševin so izlekli kakih 10 ranjenecov, od katerih 8 težko ranjenih. Neka 11-letna deklica je kmalu nato umrla. Tudi glavno mesto v občini S. Giorgio je zelo trpelo. Tukaj je bilo 20 oseb težko ranjenih. Od teh je eden ranjenec umrl. Ciklon je divjal tudi v Cusi, a nato se je dvignil visoko v zrak ter se obrnil proti severovzhodu. Spustil se je nad obcino Ardegno in Bujo, kjer je z zadnjimi močmi dvignil nekaj streh s hiš. Okoli 1000 oseb, ki so ostale brez strehe, bo moralo nekaj časa stanovati pod šotori. Škoda po ciklonu napravljena je ogromna.

Deseturno delo v Nemčiji.

Francoški list "Humanité" priobčuje le za notranjo uporabo namenjeni poziv trgovskega ministra Clementela, v katerem trdi, da se v Nemčiji ne dela osem, nego deset ur na dan. Minister pozivlje Francoze, da naj ukrepanje proti preteči nevarnosti nadkrilitve. Listi smatrajo ta poziv kot kršitev zakona o osemurnem delavniku in zahtevajo od trgovskega ministra odgovora.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsa zastopnika imata potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojkom pripravljamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50 za četrt leta \$1.25.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Strabec
Pueblo, Colo.: Peter Oulig, John Gern, Frank Janesch in A. Kochevar
Salt Lake, Colo.: Louis Costello
Sumner, Colo.: Math. Kernely
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Chicago, Ill.: Joe Bostić, Joe Blah, Joe Berić
Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Frank Laurich in John Zalelet
Macon, Ill.: Fr. Augustin
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mich. Otcar
North Chicago, Ill.: Anton Anst
Kobal in Math. Ogria
St. Chicago, Ill.: Frank Černa
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Washington, Ill.: Frank Petkovšek
Franklin, Kans.: in okolici: Frank Laskovic
Frederic, Kans.: Rok, Frank, Ringo, Kans.: Mike Penci.
Kittanning, Md.: in okolici: Frank Vodopivec
Chicago, Minn.: Frank Gorja, Jak Petrich
Calumet, Mich.: in okolici: M. E. Kobe in Pavel Shaltz
Detroit, Mich.: Paul Bartal
Aurora, Minn.: L. Porciani
Ely, Minn.: Louis Greda
Gilbert, Minn.: in okolici: L. Vani
Hibbing, Minn.: Ivan Penci
Virginia, Minn.: Frank Horvath

SOLDIERS DUMPING COAL INTO SHIP DUNKERS

Kako je v Nemčiji

"Pravo Lidu" prinaša razgovor svojega dopisnika z zastopnikom nemških neodvisnih socijalistov na lucernski konferenci, Hilferdingom. Ta je izjavil skupno z zastopnikom francoske večine, Congnetom, med drugim sledeče:

O stranki: — Ko je 9. novembra 1918 izbruhnila pri nas revolucija, je bilo naše časopisje zatrto, organizacije niso eksistirale. Imeli smo sicer moralno zaupanje vsled pravilnega ravnanja med vojno, toda tiskovnega in organizacijskega aparata za udeleževanje v širši javnosti nismo imeli. Danes pa imamo 600,00 članov v političnih organizacijah, 50 dnevnikov in naše glavno glasilo berlinska "Freiheit" izhaja v 200,000 izvodih. Lahko rečemo, da smo vsaj tako močni kot socijalni demokrati desnice.

O Internacionali: — Stojimo na strogi mednarodni solidarnosti. Med vojsko smo bili ravno mi Internaciionali najbolj verni. Iz druge Internaciionale nismo izstopili, dasi ne vemo, ako bomo lahko ostali v njej: del stranke se vede zelo skeptično in se klanja moskovski Internaciionali. Nova Internaciionala, ki se sedaj gradi in bo v Ženevi zgrajena, nam bo pokazala kaj in kako, ona mora postati Internaciionala akcijske, Internaciionala činov.

Danes ne stoji v ospredju več minimalni program demokracije in socijalne politike, ampak končni cilj Internaciionale mora odločiti med reformističnimi in revolucionarnimi tendencami. Če Internaciionala ne bo znala najti stališča do revolucije in protirevolucije, izgubi svoj pomen. V tem mo si edini z Italijani, Norvežani, Švečariji in Francozi.

O boljšeizmu ne moremo izreči sodbe, ker nimamo avtentičnih poročil. To sodbo bomo lahko izrekli tedaj, ko bodo tudi boljseviki z nami v eni Internaciionali, kar se bo doseglo z razvojem razmer v Rusiji.

Socijalist Longuet se popolnoma strinja s temi izjavami. Internaciionala se mora obrniti na levo. Začeti moramo s čini. Proti ruski revoluciji ne smemo govoriti: marveč braniti jo, podpirati posebno, ker vodi mešanstvo proti njej divji boj.

Ely, Minn. in okolici: Frank Gouss
Joe J. Peschel in Anton Poljanec
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian
Great Falls, Mont.: Math. Urlich
Klein, Mont.: Gregor Zobec
Govanda, N. Y.: Karl Sterniša
Little Falls, N. Y.: Frank Masla
Barborton, O. in okolici: Frank Poje in Alb. Poljanec
Collinswood, O.: Math. Slapnik
Cleveland, O.: Frank Sakser, Chas Karlinger, Frank Meh in Jakob Hesnlik
Lorain, O. in okolici: Louis Balan
J. Kums in M. Ostanek
Niles, O.: Frank Kogorčič
Youngstown, O.: Anton Kikell
Oregon City, Ore.: M. Justin
Allegheny, Pa.: M. Klarich
Ambridge, Pa.: Frank Jakša
Beaumar, Pa.: Louis Hribar
Broughton, Pa. in okolici: Anton Ipravc
Burrton, Pa. in okolici: John Demlar
Coneaugh, Pa.: Ivan Patk, Vio Rovanič
Claridge, Pa.: Anton Jertina in Ant Kosoglov
Dunk, Pa.: Joe Oshaban
Export, Pa.: Louis Supančič
Forest City, Pa.: Mat. Kamin
Farell, Pa.: Ant. Valentincič
Greensburg, Pa. in okolici: Frank Novak
Hastings, Pa. in okolici: Frank Jordan
Hazard, Pa.: Val. Petricel
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc
Luzerne, Pa. in okolici: Anton Osolnik
Manor, Pa. in okolici: Fr. Demlar
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek
Pittsburgh, Pa. in okolici: U. E. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat. in I. Magister
Ralphton, Pa. in okolici: Martin Koroschetz
Reading, Pa. in okolici: J. Pender South Bethlehem, Pa.: Jernej Koprivšek
Steelton, Pa.: Anton Hren
Turtle Creek, Pa. in okolici: Frank Schiffrer
West Newton, Pa.: Josip Jovan
White Valley, Pa. in okolici: Jurj Previc
Willock, Pa.: J. Petercel
Murray, Utah in okolici: J. Kartelj Black Diamond, Wash.: G. J. Porenča
Coketon, W. Va.: Fr. Kodan
Davis, W. Va. in okolici: John Brošič
Thomas, W. Va. in okolici: M. Korenčan
Milwaukee, Wis.: Andrew Foa, Josip Tratinik in Aug. Collander
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin
W. Allis, Wis.: Frank Skof
Rock Springs, Wyo.: Louis Tanciger in J. Jovanič

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPIRAL GABRIEL VERREY.

Na "Glas Naroda" prevedel G. P.

56

(Nadaljevanje)

Slednji je nadaljeval svoja raziskavanja ob bregu, kajti sledil je teku Gile navzgor. Ko je došel na mesto, kjer so Bois-Rose in njegova dva tovariša zapustili pesek, da stopijo v reko ter se napotijo na otok, ni dvomil niti trenutek dalje, da je poročilo ogleduha natančno. Vred tega je sklenil izrabiti ga. Imel je svojo lastno politiko, kateri je hotel slediti.

Ko se je prepiral o navzočnosti treh belih vojakov, se je poslušnih korakov vrnil k svoji četi. Resno je poslušal izid posvetovanja, odgovoril par besed ter dal nato znamenje z roko, naj čakajo. Nato se je približal počasnih korakov bregu reke, potem ko je dal petim jezdecem neko povelje, katero so slednji izvršili ter odjahali. Solnce je osvetljevalo zelene vodne rastline. Lahem vetrič je prenikal liste vrb ob bregu otoka in vse je bilo mirno in nepremično. Indijane pa se ni dal prevarati od te navidezne tišine.

Črni sokol je napravil s svojo roko neke vrste trobento ter rekel v mešanici indijanske in španske:

— Beli vojniki iz severa se lahko pokažejo. Črni sokol je njih prijatelj.

Pri teh besedah, katere je prinašal veter na ušesa Bois-Roseja in Pepeta, je prvi živahno prijel španskega lovca za rokav. Oba sta dobro razumela mešanico, katero je govoril Indijaneec.

— Kaj naj odgovori temu psu? — je vprašal.

— Ničesar, — je odvrnil Pepe nakratko.

— V resnici je bil vetrič, ki se je poigraval s trsjem, edini odgovor, katerega je dobil Indijaneec.

Črni sokol pa je zopet prišel:

— Orel lahko prikrije očesa Apača svojo sled v zraku in riba, ki plava navzgor po vodopadu, ne pusti za seboj nikake brazde. Beli človek, ki gre skozi stepe, pa ni niti orel, niti riba.

— In tudi ptič ne, — je mrmral Pepe, — in le ptič bi se lahko izdal sedaj, če bi prišel peti.

Indijaneec je prisluskoval, a odgovor Španca je bil premalo glase, da bi došel do njega.

— Beli vojniki s severa, — je zopet prišel glavar, ki ni izgubil potrpljenja, — štejejo le tri osebe. — Besedo "tri" je povdarjal, da pojasni poslušalcem, da je informiran glede njih števila in njih skrivališča. — Le trije se proti dvajsetim in rdeči vojniki dajejo svojo besedo, da bodo njih prijatelji in zavezniki.

— Aha, — je rekel Kanadeec Pepetu, — za kako izdajstvo nas hoče pač parabit Indijaneec?

— Povejmo mu to in kmalu bomo izvedeli, — je rekel Pepe. — Ni še na koncu, če se ne motim.

— Če hočejo beli vojniki izvedeti za namene Črnega orla, naj pridejo iz svojega skrivališča, — je nadaljeval Indijaneec. — Beli mož iz severa so sovražniki belih mož z juga in njih jezik in Bog nista ista. Apači imajo v svojih krempljih celo taborišče vojakov z juga.

— Iskaleci zlata bodo doživeli par neprijetnih ur, — je rekel Bois-Rose.

— Če hočejo vojniki s severa združiti svoje dolge puške z onimi Indijanecev, bodo tudi delili skalpe, konje in premoženje mož z juga in Indijanci in beli bodo plesali skupaj okrog trupel svojih sovražnikov.

Bois-Rose in Pepe sta se začudeno spogledala. Tudi Fabian je izvedel, da jim predlaga Indijaneec zvezo, katero je njih vest zamašala. Vsi trije plemeniti možje so bili v tem oziru istega mnenja, namreč da raje umrejo kot da bi pripomogli Indijaneem k zmagi nad svojimi smrtnimi sovražniki.

— Ali čujeta nevernika? — je rekel Bois-Rose, — on smatra jagvarje za šakale. Ah, če bi ne bilo Fabiana tukaj! — je sklenil čisto tih, — bi mi krogla iz moje dobre puške prinesla odgovor.

Medtem pa ni Indijaneec izgubil svojega prepričanja, da se mude na otoku trije belokožci. Kmalu pa je prišel izgubljati potrpljivosti, kajti povelja glavarjev v vojnem svetu so bila odločilna. Ta povelja so se glasila, naj napade belokožce. Kot smo že omenili, pa si je ta indijanski glavar priredil svojo lastno diplomacijo, katero je hotel izvesti. Vedel je, da krogla Amerikance ali Kanadece nikdar ne zgreši svojega cilja. Naj bi bilo število Mehikancev še tako veliko, zavezniki s severa so se mu zdeli vsega upoštevanja vredni. Vred tega je skušal pridobiti jih za svojo stvar.

— Bivola na stepi, — je zopet prišel, — ni lažje zasledovati kot sled belih. Sled Indijanece pravi Indijaneec, kako star je, če je debel ali suh, kam je obrnil svoj pot in celo to, kdaj je prišel mimo. — Vred tega se nahaja za bičevjem plavajoče zibelke mož, močan kot bivol in večji kot najdaljša puška. Pri njem je vojni plemena, ki je zmešano iz severnega in južnega. Tretji pa je mlad vojni čistega južnega plemena. Zveza dveh zadnjih s prvim pa dokazuje, da so sovražniki mož z juga. Slabi iščejo vedno prijateljstvo močnih.

— Bistroumnost teh psov je občudovanja vredna, — je rekel Bois-Rose proti Pepetu.

— Ti misliš to, ker se ti prilizujejo, — je rekel prejšnji mejni stražnik, kojega samoljubje je bilo očitno ranjeno.

— Pričeljem odgovora belokožec, — je zopet prišel Črni sokol ter prisluskoval.

— Slišim le, — je nadaljeval, — šumljanje vode ter diha vetra, ki mi pravi: belokožci si domišljajo tisoč nemnosti. Prepričani so, da ima Indijaneec svoje oči na hrbtu, da je sled bizona nevidna in da je bičevje neprodilno za kroglice. Črni sokol pa se roga odgovoru vetra.

— Aha, — je rekel Pepe, — sedaj govori Indijaneec svoj pravi govor. Ni bilo tako nemno iskati si zaveznike kot smo mi.

— Ah, — je rekel Kanadeec, — zakaj nismo šli v reko dve milj višje.

— Završeni prijatelj, — je nadaljeval indijanski glavar, — je strašen sovražnik.

— Pri nas pravijo nekaj sličnega, — je rekel Pepe.

V istem času pa je dal Črni sokol jetniku znamenje, naj se mu približa. Ujetnik se je v resnici približal. Glavar mu je pokazal otok s prstom ter označil prostor med dvema skupinama bičevja.

Konvencija J. R. Z.

(Nadaljevanje.)

PREGLED DOHODKOV IN IZDATKOV J. R. Z.

od 1. februarja 1919 do 31. avgusta 1919.

Čisti prebitek gotovine na Kaspar State Banki v Chicago, Ill. dne 31. januarja 1919. \$12,363.32

Dohodki za mesec:		
Februar 1919		\$10,042.36
Marec		11,839.77
April		1,293.89
Maj		731.47
Junij		242.98
Julij		614.71
Avgust		347.72
Obresti od hranilne vloge na Kaspar State Banki		200.00
Obresti od čekovnega računa za maj junij, julij, avgust		43.41
		\$55,356.31

Skupni dohodki...\$67,719.63

Izdatki:		
Februar		\$ 1,935.69
Marec		1,034.18
April		892.39
Maj		2,486.56
Junij		1,199.00
Julij		2,170.39
Avgust		3,380.63
		\$13,098.84

Skupni stroški...\$13,098.84

Čisti prebitek 31. avgusta 1919...\$54,620.79

Skupno premoženje J. R. Z. 31. avgusta 1919.

V vrednostnih papirjih in gotovini na banki	\$54,620.79
Pohištvo in inventar	650.00
Znamke in ročna blagajna	361.87

Skupno premoženje 31. avgusta 1919...\$55,632.66

Razdelitev gotovine:

Skupno v Liberty bondih	\$ 8,550.00
V vojno-varčevalnih znamkah	2,022.30
Hranilna vloga na banki	40,200.00
Čistega na čekovnem računu	3,848.49
	\$54,620.79

Delitev stroškov:

Tiskovine	\$ 2,491.02
Pohištvo	313.31
Skupni stroški prve serije	1,906.38
Plače pisarniškega osebja do 7. septembra 1919	2,918.75
Pisarniške potrebe	228.75
Deputacije, stroški shodov, dnevnice in vožnine (po- vrnjeno večji del od organizacij)	2,306.68
J. I. B.	726.38
Najemnina urada	105.00
Brzojavke in kabelgrami	493.01
Poština in ekspres	985.00
Bondi	68.50
Vrnjeni čeki in znamke	99.19
Kazno	95.00
	\$12,736.97

Skupaj...\$12,736.97

K temu je priloženo gotovino in znamke na rokah dne 31. avgusta 1919.

Skupni stroški...\$13,098.84

Opomba: Čekovni račun Kaspar State Banke izkazuje \$4,048.49 teraj \$200 več kot naše knjige radi dveh nevrnežnih čekov, vsak po \$100.

Podpisani nadzorniki J. R. Z. potrjujemo, da smo pregledali gornji račun, in da se številke strinjajo z glavnimi knjigami, čeki in bančniški izkazi in da znaša čisti prebitek v gotovini in vrednostnih listinah \$54,620.79 (štiri in petdeset tisoč šest sto dvajset dolarjev in 79 centov), ter da smo pronašli račune, knjige in blagajno v redu in kot izkazuje gornji račun.

Na II. običnem zboru J. R. Z. v Cleveland, Ohio, dne 29. septembra 1919.

John Kvartich, Joško Oven, Philip Godina, blagajnik.
Ivan Krešič, nadzorniki.
Anton J. Terbovec, tajnik.

Zaključek poročila.

Predno končam naj omenim še to: Večkrat se nam je očitelo od naših "ljubih prijateljev", javno ali prikriti, da je namen zbiranja prispevkov za J. R. Z. da si gotovi gospodje krpajo svoje žepce. Mislim, da pametnim ljudem ni treba še posebej zatrjevati, da je to očitanje brez podlage, namenjeno, da izpodkoplje eksekutivi J. R. Z. zaupanje med narodom. Za svojo osebo bi pa povedal tem, "prijateljem", da gl. tajnik J. R. Z. ni dobil še letos niti rdečega fička plače, je ni nikdar zahteval in niti račun na to, da jo dobi.

Delo pri J. R. Z. od kar imamo nastavitelne stalne moči v gl. uradu, mi je vzelo nekoliko prostega časa vsak dan in to sem opravil brezplačno. Omeniti moram, da se nam je posrečilo dobiti dobre, zmogljive in vestne moči v glavni urad J. R. Z. in tem se imam zahvaliti, da sem mogel ob svojih prostih urah opravljati delo, katero sem moral kot glav.

Bratje in sestre! Nadzorni odbor, ki je pregledal račune, knjige in druge listine, vam bo potrdil, da je bilo moje finančno po-

Phelps Črta

Direktno potovanje na Gr. ako ali na Trst.

Cosulich črta parnik Argentina — zgodaj v novembru.
Nek ameriški parnik — v prvi polovici novembra.
Nek ameriški parnik — v drugi polovici novembra.

Parniki odpeljujejo s pomočjo 7 ob vznožju 41. ulice, South Brooklyn.

Za cene in druge informacije vprašajte pri:

PHELPS BROS. & CO.
17 Battery Pl. New York.

ročilo pravilno. Narod je izročil v moje roke — ako vpoštevamo naše razmere — skoro bi rekel, ogromno svoto za dosego ciljev, ki si jih je postavila organizacija J. R. Z.

Koliko se je porabilo in na kakšen način se je porabilo v dosegu istih, vam kažejo računi. Ostala svota je tu, oziroma naložena kot kažejo oficijelne listine in jo izročam v roke vam, reprezentantom naroda, ki edini ste opravilni razpolagati z njo.

Hi koncu naj pristavim, da je naša organizacija po zaključku računov poslala American Yugoslav Reliefu v New Yorku svoto \$5000 za odpravo sirot v domovini, kakor je bilo sklenjeno na apel Deželne vlade za Slovenijo. Oddelek za socialno skrb na redni seji izvrševalnega odbora J. R. Z. in soglasno odobreno od centralnega odbora naše organizacije.

Poročilo tajnika nam jasno kaže težkoče in zapreke, katere je imela organizacija v času, med drugo in tretjo konvencijo. Ali svoje dolžnosti, naloge, katere je nalagal organizaciji narod, je izvršila točno. Na predlog brata Aleša, se poročilo brata gl. tajnika soglasno sprejme.

(Dalje prihodnjice.)

VABILO

Little Falls, N. Y.

Društvo sv. Jožefa št. 53 JSKJ. prav vljudno vabi vsa tukajšnja društva ter vse Slovence in Slovence na vinski trgatvi, katero priredi društvo v soboto 18. okt. v dvorani na 36 Danube St. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Igrala bo domača slovenska godba in bo obilo zabave kot ponavadi pri takih prireditvah. Vljudno so vabljeni tudi vsi Slovenci in Slovence iz okolice mesta Little Falls, da nas malo posetijo in da si napravijo majhen izlet. Društvo se vsem že vnaprej zahvaljuje in se priporoča za obilno obisk. Torej na svidenje 18. okt. zvečer! Pozdrav na vse člane in članice in sploh Slovence po Zdr. državah. Frank Masle, tajnik.

Rad bi izvedel za svojega rojaka JOE MAJDIČA. Pred enim letom sva bila skupaj na stanju v Mascoutah, Ill. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi naznani, mu bom hvaležen, ali naj se pa sam javi svojemu prijatelju: Martin Skedel, R. 2, Box 34, O'Fallon, Ill. (17-20-10)

Iščem svoja dva brata ANDREJA in JAKOBA PERKO. Doma sta iz Ratije, fara Hinje. Pred več leti sta se nahajala v državi Utah. Jaz nju sestra bi rada izvedela, če sta še živa, da se mi oglašita. — Mary Koste, roj. Perko, Box 421, Granville, Ill. (17-20-10)

Rada bi izvedela za naslov moje botre ANE ŠMITEK, omožena TOLACI, sedaj vdova. Doma je iz Krope na Gorenjskem. Bivala je v Chicagi. Lepo prosim vse rojake, ako kdo ve za njen naslov, da ga mi sporoči, za kar se že vnaprej zahvaljujem. Ako pa sama bere te vrstice, naj se mi oglašita, ker imam ji sporočiti več važnih stvari od njenih domaćih iz Jugoslavije. Moj naslov: Mrs. Mary Oelkers, c/o Weller, 346 W. 45. St., New York, N. Y. (16-18-10)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Rad bi izvedel za naslov JOHNA KJE so KAROL, FRIDERIK in ADOLF SEVER? V stari domovini jim je umrl oče in zapustil več v gotovini ter hišo, ki je vredna nad stotisoč kron. Oglašite na upravnishvo tega lista.

Iščem svoje sestrično ANO PERC, stanujočo nekje v Colorado. Želim ji sporočiti več važnih reči iz stare domovine. Nadalje želim izvedeti za naslov svojega brata JOSIPA ILJAŽ, stanuje tudi nekje v Coloradu. Prosim cenjene rojake po Coloradu, ako kdo ve za nju naslov, da mi javi. Ako pa sama čitata ta oglas, sta prijazno prošena, da mi pišeta na naslov: John Iljaž 8103 Marbie Ave., Cleveland, Ohio.

Kje je ANTON UČIČ? Doma je iz Velikega Brda, pošta Jelšane na Primorskem. Lansko leto se je nahajal v Windberju, Pa. Jaz, njegov brat, bi rad izvedel za njegov naslov, ker mu imam sporočiti važne novice iz starega kraja. Ako kateri izmed njenih rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga izvoli javiti, bom hvaležen. — Joseph Učič, 5629 Carnegie St., Pittsburgh, Pa. (16-18-10)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

VABILO

na plesno veselico in vinsko trgatvi, katero priredi društvo Bonairski Slovenci št. 79 SDPZ, v sredo 22. oktobra v lastnem domu v Bon Air (Conemaugh), Pa. Začetek ob 5 uri popoldne. Vstopnina za moške 25c. Začetek trgatve grozdja ob 3. uri zvečer. Tem poim vljudno vabimo vse rojake iz Johnstowna, Conemaugh in okolice, da se te veselijo v običnem številu vdležje. Na razpolago bo razne dovoljive pijače in tudi druge zabave bo dovolj. Za valeenje in polke bo odgovoren g. Frank Korele iz Moxham, Pa. Tudi za dober prigriček bo preskrbljeno. K obilni vdležbi vabi Društveni odbor. (16-17-10)

VAŽNO NAZNANILLO. Pisarna Jugoslovanskega generalnega konzulata v New Yorku se je preselila iz hiše št. 436 W. 23. St. v razširjene prostore Srbskega Doma v New Yorku. Klor ima s konzulatom kaj opravka, naj se obrne na sledeči naslov: Consulat: General of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 443 W. 22 St., New York, N. Y. (15-10-15-11)

NAPRODAJ LEPO POSESTVO v Černošujicah pri Toplicah na Dolenjskem. Hiša na prostoru, ki je pripravljen za vsako obrt: zemlja dobra, kakor tudi lep bukov in smrekov gozd za področnosti se obrnite na: John Windishman, Yardley, Pa. (15-21-10)

IŠČE SE DOBRE DOGARJE za delo v Texasu. Imam izvršten les, ki se dobro kolje. Plačam visoke cene za delati doge. Stalno delo skozi celo leto. M. Fleischer, 258 Lewis Street, Memphis, Tenn.

Rojakom v Cleveland, in sploh v državi Ohio namenjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potnik

Rad bi izvedel za svojega brata ANTONA in FRANKA STANIČ, doma iz Podgrada na Primorskem. Anton se je nahajal nekje v Pennsylvaniji in Frank je bil pred 4. leti v Tacoma, Wash. Prosim, da se mi javita, ker jima imam sporočiti važne vesti iz starega kraja. — Carl Stanich, Box 605, Verona, Pa. (15-17-10)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ALOJZIJA ROLIH. Doma je pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Pred petimi meseci sva bila skupaj v Coudersportu, Pa. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, za kar bom zelo hvaležen. — John Zlosel, Box 66, Ridgway, Pa. (15-17-10)

Mr. JANKO PLEŠKO. ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati pravovaljavna potrdila. Rojake prosimo, da mu gredo na roko. Upravišstvo Glas Naroda.

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKI

GOVORNI ZDRAVNIK

SPECIALIST

MOŠKIM BOLEZNI

644 Penn

avenue

Pittsburgh, Pa.

...Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jas nam to zdravim nad 28 let ter imam skušnje v vseh boleznih in kar imam slovensko, nato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skušaj 28 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Kato se morete popolnoma ozdraviti na mano, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim, ne odlašajte, ampak pridite kmalu.

Jas ozdravim anastropične kri, masnijo in list po listu, šušni v grlu, lapanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčni bolezni, osebne bolezni, bolezni v mehurju, lednicah, jetrah in ledenih, razen, revmatizem, katar, slato Hla, naduho itd.

Uradno ure so: v ponedeljkih, sredo in petkih od 8. ure zjutraj do 8. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Ob nedeljah pa do 8. ure popoldne. V po pošti na zdravim. Pridite osobno. Ne pozabite imi in naslovi.

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Imam drugi zdravilni način bolezni, da vas ozdravim. Jas vam svetujem, da se zdravite, ne da vas ozdravim, kato vas zdravim.

IŠČE SE AGENTE

The Iron City Realty Company v Pittsburgh, Pa. potrebuje več

dobrih agentov za prodajo lotov. Visoka provizija. Vprašajte

osebno ali pa pismeno pri:

Iron City Realty Co. 702 Magee Bldg. PITTSBURGH

PENNA